

คำกล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ
ประกาศวาระแห่งชาติ
“สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”
วันจันทร์ที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๔๐-๑๐.๑๐ น.
ณ ดิ깅สันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
โดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

สวัสดี

ท่านรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ UN Resident Coordinator ประจำประเทศไทย เอกอัครราชทูต ประจำประเทศไทย ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงและหน่วยงานเทียบเท่า ประธาน Global Compact Network Thailand และผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่าน

วันนี้ทุกท่านทราบดีอยู่แล้วเรามาพร้อมกันในการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ผมมีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานจัดงาน เพื่อประกาศวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ในวันนี้

๑. นโยบายรัฐบาลในเรื่องสิทธิมนุษยชนและความสำคัญของการประกาศวาระแห่งชาติ

ปัจจุบัน สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ทุกประเทศในโลกนี้ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะองค์กรระหว่างประเทศ เพราะว่าเป็นหลักการสากลที่ทั่วโลกต่างให้การยอมรับ ที่จะช่วยทำให้เกิดสันติภาพและความเจริญก้าวหน้าต่อมวลมนุษยชาติ แต่ที่ผ่านมามีปัญหาอยู่บ้าง ที่พวกเราจะต้องขับเคลื่อนและดำเนินการต่อไปให้ได้ ถึงแม้ว่ารัฐบาลนี้จะเข้ามาในช่วงระยะเวลาอันจำกัด แต่รัฐบาลก็พยายามจะเริ่มต้นพยายามที่จะแก้ไขปัญหาและขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ให้ได้โดยเร็วที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล

รัฐบาลไทยมีเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นในการที่จะส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับนานาประเทศและประชาชนคนไทยด้วย รวมไปถึงชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่จะต้องอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เพียงเพราะต้องการให้ประเทศไทยนั้นเกิดความสงบสุข สันติสุข ทุกคนมีความรัก ความสามัคคี รู้สิทธิ รู้หน้าที่ รู้กฎหมาย เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่ไปละเมิดสิทธิผู้อื่น ดังนั้นการมีสิทธิเสรีภาพสิ่งสำคัญคือ จะต้องไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงหลักการปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การสหประชาชาติและการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งที่ผ่านมานั้น รัฐบาลนี้ก็ไม่ได้ละเลยต่อการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีบัญญัติชัดเจนในรัฐธรรมนูญ โดยเรามักจะไปอ้างถึงแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งที่เป็นกฎหมายหลักของประเทศ แต่ยังมีกฎหมายลูกอีกจำนวนมากที่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องสิทธิ เสรีภาพนั้นมีพระราชบัญญัติอยู่หลายฉบับด้วยกัน ที่ควรศึกษาให้ละเอียดด้วย ไม่งั้นความขัดแย้งก็จะเกิดขึ้น เพราะกฎหมายลูกที่มีอยู่มากมายก็ไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น จะไปอ้างอิงเฉพาะรัฐธรรมนูญอย่างเดียวก็คงไม่ถูกต้อง โดยแต่ละประเทศก็คงประสบเช่นกัน เพราะทุกประเทศก็มีกฎหมายของตนเอง ที่มีลักษณะเดียวกันกับประเทศไทย ซึ่งที่ผ่านมามีประเทศไทยได้มีดำเนินงานในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง จะเห็นได้จาก การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ นโยบายที่จะลดความเหลื่อมล้ำในด้านต่าง ๆ การประกาศใช้กฎหมายในหลายฉบับ ตลอดจนการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) เพื่อส่งเสริม ค้ำครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือ คຸ້ມครองทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะได้รับความคຸ້ມครองเช่นกัน เพราะฉะนั้น รัฐบาลจะทำงานโดยเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งหรือฝั่งใดฝั่งหนึ่ง คงเป็นไปได้ เพราะทุกคนต้องอยู่ด้วยกัน ซึ่งผมไม่ต้องการให้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดความขัดแย้งหรือทำให้เกิดความไม่เข้าใจ เกิดความสับสนในประเทศของเราและของทุกประเทศในโลกด้วยเหตุนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนจะต้องร่วมมือกันลดความขัดแย้งที่เกิดจากกฎหมายให้ได้

ล่าสุดคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบและประกาศเป็นวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยในวันนี้ ประเทศไทยก็ได้ยกระดับสิทธิมนุษยชนให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศด้วย คงไม่ใช่เป็นเรื่องความขัดแย้งหรือการสร้างความเหลื่อมล้ำ ไม่เป็นธรรมเพียงอย่างเดียว แต่วันนี้เราจะพัฒนาประเทศและโลกใบนี้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกยุคใหม่ การปฏิวัติอุตสาหกรรม Thailand 4.0 และที่จะต้องเตรียมความพร้อมรองรับ 5.0 ในอนาคต เพราะฉะนั้นเรื่องสิทธิมนุษยชนจึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงการประกอบธุรกิจที่จะต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนด้วย ซึ่งมีกรอบนโยบาย ๓ หลักการสำคัญ คือ เคารพ คຸ້ມครอง และเยียวยา เนื่องจาก เพราะหน้าที่ที่เรื่องสิทธิมนุษยชนจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจในโลกปัจจุบันและอนาคต ฉะนั้นถ้าเราสามารถดำเนินการในเรื่องนี้ไปด้วยได้ ก็จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ที่จะใกล้หมดวาระลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ และก็เตรียมความพร้อมที่จะประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (ปี พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๖) เพื่อให้ไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal : SDGs) ตามเป้าประสงค์ขององค์การสหประชาชาติ ในอีก ๑๕ ปี ที่ต้องเดินหน้าต่อไป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

การประกาศวาระแห่งชาติในครั้งนี้ เป็นการชูประเด็นสำคัญที่จะนำหลักของสิทธิมนุษยชน เข้ามาช่วยขับเคลื่อนนโยบาย Thailand 4.0 ให้บังเกิดผลได้อย่างไร ในการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เน้นการมีส่วนร่วม การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการสร้างความยั่งยืน ซึ่งการพัฒนาทั้งสองประเภท กล่าวคือ ประเภทหนึ่งในลักษณะไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากนัก ก็อาจจะทำให้การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนประเภทที่สองการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมาก บางครั้งก็ส่งผลให้การเติบโตของเศรษฐกิจมีความล่าช้า เพราะฉะนั้นท่าอย่างไรที่จะนำทั้งสองหลักการนั้นมาประกอบกัน เป็นนโยบายในเรื่องของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจไปกับการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมไปด้วย และขณะเดียวกันก็พัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ 4.0 ด้วย ถ้าทำทั้งสองอย่างควบคู่กันไป เราก็จะสามารถใช้ทรัพยากรของแต่ละประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและธำรง รักษาไว้เพื่ออนาคตได้ด้วย

นโยบายสำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญก็คือ สิทธิมนุษยชน กับการประกอบธุรกิจที่กล่าวไปแล้ว เพราะธุรกิจนั้น คือพลังสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วันนี้ในแต่ละประเทศก็ประสบกับความเหลื่อมล้ำในเรื่องอาชีพ รายได้ สัดส่วนผู้มีรายได้สูง สัดส่วนผู้เป็นเจ้าของที่ดิน เจ้าของกิจการ การประกอบกิจการบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ นั่นคือความแตกต่าง ที่จะทำอย่างไรให้เกิดความเท่ากันได้หรือไม่ แต่ผมคิดว่า มันคงเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดความเท่าเทียมกันตรงนี้ เพราะจริง ๆ ความเท่าเทียมก็คือการทำให้ทุกคนเข้าถึงโอกาส เข้าถึงช่องทาง นั่นถึงจะเรียกว่า “ความเท่าเทียม” แต่สำหรับในส่วน of “ความเป็นธรรม” ก็ต้องคำนึงถึง ผู้มีรายได้น้อย ผู้ที่ลำบากเดือดร้อนมากกว่าผู้ที่ลำบากเดือดร้อนน้อยกว่า ส่วนนี้ก็คือหลักการของสองคำที่ว่า ความเท่าเทียมและความเป็นธรรม ไม่ได้หมายความว่าความเท่าเทียมคือทุกคนจะต้องรวยเท่ากัน ซึ่งเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะในโลกที่เป็นเสรีประชาธิปไตยทุกวันนี้ นั่นคือข้อเท็จจริง เพราะฉะนั้น ต้องคำนึงถึงหลักการเหล่านี้ด้วย การที่เราจะประกอบการธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและเคารพในสิทธิมนุษยชนนั้น จะต้องเป็นไปตามความเหมาะสม ถูกต้องและข้อสำคัญก็คือตามหลักศีลธรรมอันดี ตามหลักการของทุกศาสนาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ

๒. ทิศทางวาระแห่งชาติ

การประกาศวาระแห่งชาติในวันนี้ เรามีเป้าหมายที่ชัดเจน ในการที่จะทำให้ “สังคมไทยเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกันโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข” ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ดี แต่ในข้อเท็จจริงอย่างที่ได้นำเรียนไปแล้ว พื้นฐานของคนไม่เท่ากัน จะทำอะไร เพราะว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีสิทธิเสรีภาพ มีชีวิตอยู่ แต่จะอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างไร ซึ่งเป็นสิ่งที่เราอาจจะต้องไปดำเนินการต่อให้เกิดผล ที่รัฐบาลจะต้องร่วมมือกับภาคประชาชน เอกชน ประชาสังคม ภาคธุรกิจในการทำงาน ภายใต้กรอบนโยบาย **ถอดรหัสวาระแห่งชาติ ๔ สร้าง ๓ ปรับ ๒ ขับ ๑ ลด** เพื่อมุ่งไปสู่ **สังคมสันติสุข** ทุกคนทราบดีอยู่แล้ว สังคมสันติสุขจะเกิดขึ้นหรืออยู่ด้วยได้อย่างไร ก็คงต้องอยู่ที่มนุษย์ อยู่ด้วยคน ประชาชน รัฐบาล เจ้าหน้าที่ อยู่ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งหมด นั่นแหละที่จะร่วมมือกันทำให้ประเทศ และทุกประเทศมีความมั่นคง สงบสุข ถ้าทราบใดที่เราไม่มีความมั่นคง ไม่มีสันติสุข ก็จะพัฒนาไปไม่ได้แน่นอน และจะก่อให้เกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งไปทั่วโลก ซึ่งในเวลานี้ หลายประเทศก้าวพันตรงนี้ไปแล้ว ขณะเดียวกันปัจจุบันกฎ กติกาที่มากขึ้น เพราะฉะนั้น เมื่อจะพิจารณาประเทศใดก็ตามก็ควรดูให้ครบถ้วน ว่าแต่ละประเทศมีปัญหาอะไรที่มีความแตกต่างกันบ้าง ซึ่งจะไม่เหมือนกันตามแต่บริบทสังคมของประเทศนั้น ๆ สำหรับรัฐบาลนี้ยืนยันที่ผมพยายามผ่อนคลาย พยายามที่จะทำทุกอย่างให้เกิดความสงบเรียบร้อยให้มากที่สุด เพื่อไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน และมีความเป็นสากล

ผมก็หวังว่าทุกคน ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน จะร่วมมือกันนำกรอบนโยบายของวาระแห่งชาตินี้ ไปเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกัน การบูรณาการร่วมกันกล่าวคือ การนำเป้าหมาย รวมถึงนำปัญหา อุปสรรค ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาด้วย ที่แต่ละหน่วยงานไม่ควรยึดถือแต่แนวทาง กฎ กติกา กฎหมาย ของตนเองเพียงอย่างเดียว รวมถึงต้องนำอุปสรรคของทุกหน่วยงานมาบูรณาการร่วมกันด้วย ในการจะขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชน ไปพร้อมกับการประกอบธุรกิจ หรือการพัฒนาพื้นที่ต่าง ๆ และต้องพิจารณาถึงการนำประชาชนที่เหลื่อมล้ำ ไม่เป็นธรรมเหล่านั้น จะยกระดับขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าต่างคนต่างรักษากติกาของตัวเอง ก็ไม่อาจทำได้ทั้งหมด เหมือนที่เคยทำกันมาแล้วทั่วโลกใบนี้ ถึงส่งผลให้ ณ วันนี้ก็ยังคงเกิดความขัดแย้งมากมาย หลายประเด็นด้วยกัน เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราทำวันนี้ ก็มุ่งหวังให้กระทรวงยุติธรรมจะเป็นผู้ประสานงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ขับเคลื่อนวาระแห่งชาติของทุกภาคส่วนในอีก ๒ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๒) นี้ เพื่อให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม และใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและรวมพลังในการส่งเสริมคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง

๓. ความมุ่งมั่นและจริงใจต่อการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทุกคนทราบว่าวันนี้ ก็ยังมีเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นอยู่ในหลายแห่ง รัฐบาลไทยก็ไม่ได้นิ่งนอนใจพยายาม ส่งเสริมความรู้ สร้างความตระหนักแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการที่จะส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นานาประเทศ ทั้งการป้องกัน เฝ้าระวัง และพยายามลดปัญหาที่เกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนมีแนวโน้มที่ลดลง สิ่งที่รัฐบาลนี้ได้คิดผมก็อยากจะเรียนให้ทุกท่านทราบ

สิ่งแรก คือ เราจะต้องแก้ไขปัญหาและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนเสียก่อน และเป้าหมายที่สำคัญของการละเมิดสิทธิมนุษยชน นั้น ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง กลุ่มแรกคือ กลุ่มผู้เปราะบาง ผู้ที่อ่อนแอ มีรายได้น้อย กลุ่มแรงงาน กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มนักโทษ หากติดตามดูจะเห็นว่ากลุ่มคนเหล่านี้เราได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการดำเนินงานไปมากพอสมควรในรัฐบาลนี้

ส่วนที่สอง ที่เราจะต้องกำหนดให้ชัดเจนคือ ประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ต้องให้ความสำคัญในด้าน เช่น แรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่อยู่อาศัย กระบวนการยุติธรรม สิทธิชุมชน การเมืองและการปกครอง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่ สิ่งที่รัฐบาลดำเนินการอยู่ในปัจจุบันพบว่า ยังคงมีปัญหาอยู่มากมาย ที่สำคัญที่สุดคือ เรื่องของการเมือง เราจะทำอย่างไรระหว่างการเมืองกับกฎหมาย ที่จะต้องทำให้เกิดความสมดุลกันให้ได้ เพื่อไม่ให้สังคมเกิดความวุ่นวาย ไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งการตรวจสอบปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชนในบางครั้ง พบว่า หลายอย่างประชาชนที่ถูกดำเนินคดีไม่รู้กฎหมาย ไม่รู้เลยว่าอะไรผิดอะไรถูก ขณะเดียวกัน ก็มีผู้นำที่ไปขับเคลื่อน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงทำให้เกิดการแก้ไขปัญหามาไม่ได้ แก้ปัญหาไม่ถูกจุด ที่เป็นประเด็นอยากจะทำก็ได้ อีกประการหนึ่งก็คือ ในเรื่องของวัฒนธรรม การศึกษา การเรียนรู้ ศาสนา สาธารณสุข เสรีภาพ การสื่อสาร สื่อมวลชน ที่พวกเราจะต้องช่วยกันสร้าง เรียกว่า “**ความปรองดองสมานฉันท์**” ให้ไปด้วยกัน เฉพาะรัฐบาลทำเพียงลำพัง ไม่อาจดำเนินการไปได้ หลายประเทศอย่างที่ได้เล่าเรียน เมื่อมีปัญหาภายในประเทศก็ต้องมีผู้นำขึ้นมา ซึ่งจะเป็นผู้นำที่ดีหรือไม่ดี ส่วนนี้ไม่อาจทราบได้ แม้แต่ผมเองก็ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้นำที่ดีที่สุด แต่ผมก็มีเจตนารมณ์อันมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาของประเทศนี้ให้ได้ ดังนั้น จะต้องสื่อสารด้วยกันทั้งสองทาง หากมีประเด็นปัญหา ก็แจ้งมา ทางรัฐบาลก็จะตรวจสอบให้ แต่เมื่อมีข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรก็ต้องจบลงแค่นั้น กฎหมายกำหนดไว้ อยากรู้ก็ต้องตามนั้น ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ หรือเป็นใครก็ตาม รัฐบาลจะลงโทษสถานหนัก สำหรับผู้ที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น จึงขอให้แยกให้ออกว่า อะไรคือการละเมิดกฎหมาย อะไรคือ ละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้อื่น อะไรคือเจ้าหน้าที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเปรียบเทียบเส้นบาง ๆ ที่อยู่ใกล้กัน ที่อยากฝากให้ทุกคนช่วยกันดูแลด้วยว่าจะแก้ไขปัญหาไปได้ วันนีรัฐบาลนี้พยายามทำทุกอย่าง ทั้งเปิดช่องทางและรับเรื่องร้องเรียนทุกเดือน โดยได้สั่งการให้มีการสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนมาว่า มีคดีความอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดการแก้ไขปัญหาไป ซึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาไปได้มากพอสมควร ส่วนหนึ่งก็คือ “**ความไม่รู้กฎหมาย**” ส่วนที่สองมีการนำไปบิดเบือน ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น การเมือง ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เศรษฐกิจ ทุกอย่าง ทุกวันนี้ เราต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะกับสื่อโซเชียลมีเดียให้มากขึ้น ที่เราต้องมีภูมิปัญญาของเราเอง ในการที่จะรับรู้ รับฟัง แยกแยะอะไรผิดอะไรถูก หลักคิดตรงนี้สำคัญที่สุด ที่ต้องสร้างหลักคิดให้กับประชาชนให้ได้ ไม่จำเป็นต้องมาขอรัฐบาล แต่เราต้องรักประเทศของเรา ไม่ว่าจะประชาชน นักธุรกิจ เจ้าหน้าที่ ข้าราชการ สื่อมวลชน ทุกคนต้องรักประเทศของเรา เราต้องรู้ว่า จะทำอย่างไรให้ประเทศเราเป็นสังคมที่สันติสุข เพราะฉะนั้น หลายคนอาจจะทำโดยไม่รู้กฎหมาย อาจจะทำได้ แต่บางครั้งก็มีเจตนาดี ซึ่งลืมไปว่า อะไรคือผิดกฎหมาย และขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นโลกโซเชียลมีเดีย ค่อนข้างที่จะกว้างขวาง และรวดเร็ว การตัดสินใจอะไรต้องใช้วิจารณญาณ เพราะทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้หมดอย่างเสรี ทั้ง ตำรวจ อัยการ ศาล ประชาชนทั่วไป แต่บางอย่างอาจไม่ใช่หรือไม่จริง ซึ่งเมื่อไม่มีความรู้อย่างแท้จริง ก็วิพากษ์ วิจารณ์ ตัดสินกันไป และทำให้หลายอย่างเกิดความวุ่นวาย เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสของคนอื่นหายไปเช่นกัน ทำให้คนอื่นไม่มีความสุข เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงด้วยไม่ใช่มองในแง่ประเด็นเดียว โดยรัฐบาลของประเทศใดก็ตามไม่มีใครอยากทำร้ายหรือรังแกประชาชน โดยเฉพาะประเทศไทย เป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธมากกว่าร้อยละ ๙๐ ไม่ได้สอนให้คนเป็นอย่งงั้น ซึ่งในสังคมก็ต้องมีทั้งคนดีและไม่ดี เราต้องแยกกันให้ออก อยากรู้ก็ตาม สิ่งที่เป็นเรื่องหลัก ๆ ที่ประเทศไทยได้ดำเนินการในการส่งเสริม คุ่มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อให้สถานการณ์มีแนวโน้มลดลง ได้แก่

(๑) **การป้องกันและการจัดการค้ำมนุษย์** โดยการประกาศวาระแห่งชาติ ภายใต้ประชารัฐร่วมใจ ต้านภัยค้ำมนุษย์อย่างเข้มแข็ง มีผลการปฏิบัติมากมายในการลดระดับให้สถานการณ์เบาบางลงมาไม่ให้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม รวมถึง IUU ด้วย ซึ่งเรื่องเหล่านี้รัฐบาลให้ความสำคัญ มีการดำเนินคดีเจ้าหน้าที่มากมาย มีการให้

ความเป็นธรรมกับผู้ประกอบการ การลงโทษผู้ประกอบการรายใหญ่ที่กระทำผิดก็มีได้เคยละเว้น ซึ่งถ้าหากมีข้อมูลในเรื่องนี้ขอให้แจ้งมา อย่างที่ได้นำเรียนข้างต้น ข้อมูลในโซเชียลมีเดียบางครั้งก็ไม่ใช่ข้อมูลที่แท้จริง แต่หากจริงก็จะมีการดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อป้องกันการค้ำมนุษย์ ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวภายใต้มาตรการ ๓ P คือ ๑) การดำเนินคดี Prosecution ทุกคนที่ไปมีส่วนเกี่ยวข้อง ๒) การคุ้มครองช่วยเหลือ Protection เขี่ย และ ๓) การป้องกัน Prevention เพื่อไม่ให้เกิดขึ้น

(๒) ด้านสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งได้ยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในกติกาฯ มาโดยตลอด ที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ความมั่นคง ศีลธรรมอันดี และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทุกคน โดยขอเน้นย้ำการใช้สิทธิต่าง ๆ ต้องไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นด้วย อย่างที่ได้นำเรียนไปแล้วว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ แต่ก็ยังมีกฎหมายลูกระดับพระราชบัญญัติกำหนดไว้อีกหลายฉบับที่จะต้องไม่ละเมิดเช่นกัน อาทิ การจลาจล การก่อให้เกิดความวุ่นวาย หรืออาจมีการบิดเบือนในข้อเท็จจริงที่หวังผลทางการเมือง ด้วยเจตนาไม่บริสุทธิ์ สิ่งเหล่านี้ ต้องนำไปพิจารณาด้วยที่นำไปสู่การขับเคลื่อนในเรื่องของสิทธิมนุษยชน ก็ขอฝากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วยที่จะต้องนำทุกอย่างมาพิจารณาร่วมกันทั้งหมด โดยจะเลือกเฉพาะประเด็นใดประเด็นหนึ่งมาพิจารณาไม่ได้ เพราะบ้านเมืองก็จะไม่เกิดความสงบสุข และก็จะเกิดปัญหาตามมาอย่างแน่นอน เนื่องจาก ในวันข้างหน้าประเทศไทยก็ต้องเป็นประเทศประชาธิปไตยอยู่แล้ว ดังนั้น จึงขอให้กรณศึกษากฎหมายลูกทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญด้วย เพราะรัฐธรรมนูญเป็นเพียงแค่กรอบในการดำเนินงาน แต่จะต้องมีกฎหมายลูกออกมารองรับในทุกมาตราของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ต้องยึดถือปฏิบัติ ซึ่งหลายประเทศอาจไม่มีปัญหาในส่วนนี้หรือหลุดพ้นไปแล้วเพราะพื้นฐานแต่ละสังคม วัฒนธรรม ประเพณี ที่แตกต่างกัน หรือแม้กระทั่งการศึกษา การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ทั้งหมดนี้คือความแตกต่างของมนุษย์โลกในวันนี้ นั่นแหละคือ ความเหลื่อมล้ำที่พวกเราทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข ที่ทั่วโลกจะต้องหันมาให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำของประเทศในโลกใบนี้ว่าเราจะทำอย่างไร เมื่อมีความเหลื่อมล้ำ ก็ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เกิดความเหลื่อมล้ำเช่นกัน แล้วตามมาด้วยการเกิดความขัดแย้ง ซึ่งผมไม่ต้องการให้ประเทศไทยไปสู่จุดนั้น และจะไม่ยอมโดยเด็ดขาด

(๓) ด้านสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ส่วนนี้ทุกคนจำเป็นต้องรักษา เช่น การรักษาทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำ อุทยาน ลุ่มน้ำ ป่าต้นน้ำ ที่จะใช้ประโยชน์กับประเทศเราอย่างไร ให้เกิดความสมดุล โดยที่ไม่เกิดความเสียหายไปทั้งหมด ซึ่งหากเราหยุดไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเลยก็เป็นสิ่งที่ดี มีความสงบ ปลอดภัย ร่มเย็น แต่ในทางกลับกันประเทศเราก็จะไปไม่ได้ นั่นคือ สิ่งที่ต้องเลือกหรือทำให้เกิดสมดุลกันว่าจะดำเนินการได้มากน้อยแค่ไหนอย่างไร และอีกมิติก็ต้องป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตด้วย ซึ่งรัฐบาลต้องมองในทุกมิติรอบด้าน เพื่อให้ประเทศเดินหน้าไปให้ได้ แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การใช้พื้นที่ที่มีอยู่ไม่มากนัก ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่ามากที่สุด ซึ่งก็เปรียบเสมือนการได้อย่างก็ต้องเสียอย่าง แต่เราต้องซ่อมแซมให้กลับคืนมา หากเราไม่ยอมให้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรฯ เลย มันก็จะกระทบต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม ปัญหาความยากจนก็ต้องยังคงอยู่ เช่นเดิม หรือหากประเทศใดมีแนวคิดดี ๆ จะช่วยกันคิด ช่วยกันทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นก็ยินดี เพราะน่าจะมีแนวทางดี ๆ ที่จะช่วยกันได้ เพราะประเทศไทยยังหลุดพ้นตรงนี้ไปไม่มากนัก ซึ่งเท่าที่ทราบจากข้อมูลความแตกต่างของรายได้หรือทรัพย์สิน ส่วนใหญ่อยู่กับคนไม่กี่คนในโลกนี้ ที่เป็นคนร่ำรวย ปัญหาเช่นนี้ก็ได้เป็นแต่ประเทศไทยประเทศเดียว จากการศึกษาสถิติของทั้งโลกมา มีไม่กี่พันคนเป็นมหาเศรษฐี มีรายได้สูงสุด และเป็นเจ้าของทรัพยากรของโลกทั้งหมด ซึ่งคนในประเทศไทยได้ทราบเรื่องนี้หรือไม่ ที่เราจะต้องมาช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาไปด้วยกัน

(๔) ด้านสิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกควบคุมที่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสที่จะถูกซ้อมทรมาน ประเทศไทยก็เป็นภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ที่ทุกประเทศก็ประสบปัญหาแบบนี้เหมือนกัน แต่เราจะแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมา ผมไม่เคยไปสั่งให้ใคร กระทำการทรมานใครและผมก็คิดว่าไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง ซึ่งประเทศไทยได้ยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณี มาโดยตลอด ทั้ง การมีมาตรการป้องกันการทรมาน การสร้างการรับรู้ความเข้าใจเจ้าหน้าที่รัฐ การจัดทำ หลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรและหลักสูตรเผยแพร่หลักการอนุสัญญา การจัดทำร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการบังคับบุคคลสูญหาย พ.ศ. ... และการจัดตั้งกลไกคณะกรรมการจัดการเรื่องราว ร้องทุกข์กรณีถูกกระทำทรมานและถูกบังคับให้หายสาบสูญ หากเกิดเหตุการณ์ก็ต้องมีการสอบสวนทุกกรณี คือ บางครั้งอาจถูกปล่อยปะละเลยมายาวนาน จนหลักฐานก็หายไป ที่ต้องหาวิธีการจะแก้ไขอย่างไร และต้อง ตรวจสอบว่ามีการทรมานมาเมื่อไหร่ ก็ไปแล้วและต้องหาหนทางที่จะไปแก้ไขปัญหาให้ได้ รวมไปถึงการคุ้มครอง ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อด้วย ซึ่งหากไปพิจารณาจากต้นตอของปัญหา บางปัญหามีความซับซ้อน ที่หากตรวจสอบพบ การกระทำไม่ว่าเจ้าหน้าที่ใดก็ตามก็ต้องถูกลงโทษอย่างเด็ดขาด โดยการลงโทษเจ้าหน้าที่จะต้องมีหลักฐาน มีการสอบสวน และต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ไม่ใช่เชื่อสังคมว่าคนนี่ผิดคนนี่ถูกคงไม่ได้ แล้วไปตัดสินทาง สังคมทั้งที่ยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการตรวจสอบเลย ดังนั้น ทุกอย่างต้องเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบ ตามพยานหลักฐานที่มีอยู่ รวมไปถึงการเคลื่อนไหวการกระทำความผิดในต่างประเทศ ที่แต่ละประเทศก็ควร ต้องมีการดำเนินการจับกุม เพราะหากมากระทำความผิดในประเทศไทยเราก็กดำเนินการ จับกุมเช่นกัน ซึ่งแต่ละประเทศก็มีกฎหมายของตนเองที่ต้องยึดถือปฏิบัติและต้องเคารพในกฎหมายของประเทศนั้น ๆ ด้วย ในทางกลับกันประเทศอื่นๆ ก็ต้องเคารพในกฎหมายของประเทศไทยเช่นกัน เพราะนั่นคือ ศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ของประเทศไทย

๔. บทสรุป

ในโอกาสที่ปีนี้ จะครบรอบ ๗๐ ปี ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ผมอยากให้ทุกภาคส่วน เห็นความสำคัญในการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ที่จะส่งผลให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่มีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนเคารพ กฎหมาย ให้สิทธิซึ่งกันและกัน เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม นำไปสู่สังคมแห่งการเกื้อกูลและแบ่งปัน เมื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ก็จะเป็นพลังในการขับเคลื่อน นโยบายระดับชาติให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ต่อไป สมดังหลักคิดของผมที่ได้เคยกล่าวไว้ว่า “เราจะเดินหน้าไปด้วยกันและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (Stronger, Together and Leave No One Behind)

อย่างไรก็ตามแม้ว่า ทุกวันนี้ ประเทศไทยยังคงประสบปัญหาทางการเมืองอยู่ และยังมีการกระทำ ผิดกฎหมาย เพื่อมุ่งหวังผลทางการเมือง ที่เราต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาและมุ่งไปสู่การเป็นประชาธิปไตย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับทุกคน ทุกหมู่เหล่าจะต้องช่วยกัน อย่างทุกวันนี้ รัฐบาลก็เข้าไปอำนวยความสะดวกธุรกิจ ที่ต้องคำนึงถึงมิติสิทธิมนุษยชน จนทำให้ประเทศไทยยกระดับมาได้ถึง ๒๐ อันดับของโลก รวมถึงการแก้ไข ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เช่นกัน ทุกอย่างมีความแตกต่างที่ไม่เหมือนที่อื่น ๆ โดยจะนำสูตรสำเร็จจาก ที่หนึ่งมาแก้ไขอีกที่แห่งหนึ่งคงเป็นไปได้ สำคัญหลักการอาจเหมือนกันแต่วิธีการแก้ไขปัญหาแต่ละที่ย่อมมี ความแตกต่างกัน ที่แต่ละประเทศเองก็มีความแตกต่างกันในบริบทของสังคม จะนำมาใช้กับอีกประเทศคง เป็นไปไม่ได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม หลักการตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศแต่ละประเทศก็คงยึดถือไว้ สำหรับ วิธีการก็ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศจะไปกำหนดให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ซึ่งประเทศไทยเราก็ต้องดูแล ทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย รวมไปถึงกลุ่มผู้เปราะบางทางสังคมด้วย ซึ่งเมื่อผมไปประเทศใดก็ให้เกียรติทุกประเทศเช่นกัน ทั้งนี้ หากประเทศต่าง ๆ มีการแนะนำอะไรดี ๆ มากี่รับฟังเพื่อนำมาพัฒนาประเทศไทยด้วย แต่เนื่องจาก ปัญหาบนโลกใบนี้มีมากมาย บางอย่างต้องใช้เวลาในการแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกฎหมาย การประพฤติ

ปฏิบัติตน การบังคับใช้กฎหมาย หรือแม้แต่ผู้ที่ต้องถูกบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีปัญหาทั้งหมด เราอย่าอ้างคำว่า สิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชนไปล้มนทุกอย่าง ก็จะไปเป็นปัญหากับเจ้าหน้าที่ รัฐบาล หรือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นปัญหากับอัยการ หรือศาล ก็จะกลายเป็นความขัดแย้ง บานปลาย เกิดการใช้กำลัง ผู้รบบนโลกใบนี้ แล้วความสงบสุขจะเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งผมไม่ได้คำนึงถึงประเทศไทย อย่างเดียว แต่ผมคำนึงถึงโลกใบนี้ด้วย ถึงแม้เราจะเป็นประเทศเล็ก ๆ ก็ตาม เพราะแผ่นดินที่เราเดินอยู่ทุกวันนี้ คือแผ่นดินที่เชื่อมต่อกับคนทั้งโลก แม่น้ำ มหาสมุทร ทะเล อากาศก็เชื่อมต่อกัน เราจะทะเลาะขัดแย้งกันไป เพื่ออะไร ดังนั้น จึงต้องไปพิจารณาว่า ใครที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง แล้วใครคือคนที่ทำให้เกิดความสงบสุข ก็คือ พวกเราทุกคน ขอให้ช่วยกันและฝากท่านทูตทุกท่านทำความเข้าใจกับนานาประเทศด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานประกาศวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ บัดนี้ ขออวยพรให้การจัดงานในครั้งนี้นำประสิทธิผลสำเร็จ ตามเจตนารมณ์ทุกประการและขอให้ผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีพลังกาย พลังใจที่เข้มแข็ง เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวหน้ารุ่งเรืองอย่างมั่นคงยิ่งๆ ขึ้นไป

ที่มา : ข้อมูลจากการถอดเทปคำกล่าวเปิดและปาฐกถาพิเศษ (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ในงานประกาศวาระแห่งชาติ สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand 4.0 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล